

MODUL 6: PROTECȚIA PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE

**Formator: drd. Nicolai Olarașu, mandatar autorizat,
șef Secția Servicii de Consultanță în Afaceri a CCI
+373 69859300; nicolai.olarasu@chamber.md**

Obiective de referință

- ▶ De a formula noțiunea dreptului de proprietate intelectuală, drept de autor și drepturile conexe și cunoaște valorificarea legală a acestora;
- ▶ De a identifica criteriile de protecție a drepturilor de proprietate intelectuală;
- ▶ De a cunoaște regulile de depunere a cererii de obținerea brevetului de invenție/drept de autor/marcă și denumiri de origine în RM și în străinătate;
- ▶ De a determina concurența neloială și rolul proprietății intelectuale în dezvoltarea unui mediu concurențial loial;
- ▶ De a evalua avantajele protecției și modalitățile de asigurare a protecției dreptului intelectual în cadrul IMM, inclusiv prin cesiune, franciză.
- ▶ De a forma aptitudini de cercetare a bazelor de date naționale și internaționale în domeniul proprietății intelectuale.

Biobibliografia recomandată

- ▶ Constituția Republicii Moldova; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=111918&lang=ro
- ▶ Legea privind protecția mărcilor nr. 38/2008; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=93464&lang=ro
- ▶ Legea privind protecția invențiilor nr. 50/2008;
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=107070&lang=ro
- ▶ Legea privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate nr.66/2008;
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=107008&lang=ro
- ▶ Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe nr. 139/2010;
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=117045&lang=ro
- ▶ Legea pentru aprobarea simbolurilor naționale asociate indicațiilor geografice protejate, denumirilor de origine protejate și specialităților tradiționale garantate nr.101/2014;
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=93472&lang=ro
- ▶ Investiții și profit cu proprietatea intelectuală. Ghid pentru IMM-uri, AGEPI, 2017;
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=121240&lang=ro
- ▶ Managementul proprietății intelectuale Iurie Badâr, Vasile Bucur, Tatiana Bulmaga [et al.], Chișinău, 2018, 311 p. ISBN: 978-9975-144-56-8.

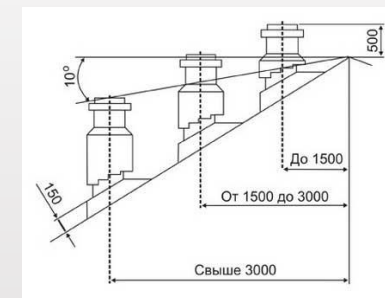
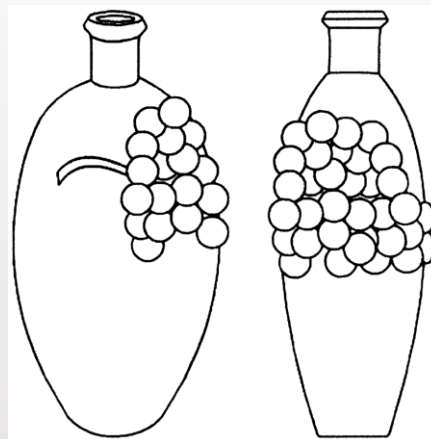
Scopul OPI

- Promovarea produselor
- Securizarea produselor
- Capitalizarea activelor imateriale
- Lupta cu concurenții
- Atragerea investițiilor

Ce este proprietate intelectuală?

- ▶ Produs al intelectului uman materializat în diverse obiecte, atât ca formă cât și ca conținut.

Cine are dreptul la OPI?

AUTORUL – persoana prin munca creativă a căreia a fost creat obiectul sau succesorul de drepturi ale acestuia.

Dreptul exclusiv va aparține **TITULARULUI** – persoana (fizică sau juridică) pe numele căreia este înregistrat obiectul, poate fi autorul sau o altă persoana căreia autorul i-a transmis drepturile sau căreia i-au revenit aceste drepturi în mod legal.

OPI de serviciu

- ▶ Regulamentul privind obiectele de proprietate intelectuală create în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1609 din 31.12.2003.
- ▶ Raporturile menționate sînt stipulate într-un contract special sau compartiment al contractului individual de muncă, care va prevedea crearea OPI de serviciu.
- ▶ Drepturile morale (nepatrimoniale) asupra OPI de serviciu aparțin salariatului (salariaților) - autor (coautori) al (ai) OPI de serviciu.
- ▶ Drepturile patrimoniale asupra OPI de serviciu create de către salariat (salariați) aparține angajatorului, dacă contractul încheiat între angajator și salariat (salariați) nu prevede altceva.
- ▶ Angajatorul nu trebuie să divulge OPI de serviciu care i-a fost comunicat de salariat atîta timp cît interesele legitime ale salariatului impun acest lucru. Salariatul nu trebuie să divulge OPI de serviciu, atîta timp cît acesta nu a obținut acordul angajatorului.

OPI de serviciu

- ▶ În termen de 60 de zile din momentul comunicării despre crearea OPI de serviciu, angajatorul poate să depună la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI), în modul corespunzător, o cerere de înregistrare a OPI de serviciu, să ceseze dreptul la depunerea cererii de înregistrare a OPI de serviciu oricărei alte persoane sau să dea o dispoziție în scris despre caracterul secret al OPI de serviciu. Angajatorul este obligat în toate cazurile să informeze autorul (coautorii) despre decizia sa.
- ▶ Dacă angajatorul renunță la drepturile sale după depunerea cererii de înregistrare a OPI de serviciu, el este obligat să comunice despre aceasta în scris autorului (coautorilor) și AGEPI. În acest caz, autorul (coautorii), timp de 3 luni de la data când angajatorul a notificat în scris intenția sa de a renunța la protecție, are (au) dreptul preferențial de a obține titlul de protecție pe numele său (lor).

Cînd apare dreptul de proprietate intelectuală?

Din momentul înregistrării pentru obiectele proprietății industriale:

- ▶ invențiile;
- ▶ mărcile;
- ▶ desenul și modelul industrial (design)
- ▶ denumirile de origine, indicațiile geografice, produsele tradiționale garantate;
- ▶ soiurile de plantă;
- ▶ topografiile circuitelor integrate;
- ▶ secretul comercial.

Înregistrarea OPI nu este obligatorie

Drepturile dobândite ca rezultat al protecției obiectelor de proprietate intelectuală

Drepturile se împart în două categorii:

- ▶ drepturi morale;
- ▶ drepturi materiale.

Titularul deține dreptul exclusiv asupra OPI exprimat prin:

- ▶ dreptul de a dispune;
- ▶ dreptul de a utiliza;
- ▶ dreptul de a interzice utilizarea neautorizată.

Drepturile morale aparțin autorului, (dreptul la nume, dreptul la paternitate), sunt protejate fără termen nu pot face obiectul vreunei renunțări sau cesiuni și sînt imprescriptibile, chiar și în cazul în care autorul cedează drepturile sale patrimoniale.

Cine acordă protecția?

- ▶ **La nivel național:**

Agenția de stat pentru proprietate intelectuală AGEPI, care acordă protecție pentru toate OPI.

- ▶ **La nivel regional:**

Organizația Europeană de brevet OEB și Organizația Eurasiatică de brevet OEAB, pentru invenții.

- ▶ **La nivel mondial:**

Aranjamentul de la Madrid și Protocolul la acest Aranjament, pentru mărci.

Aranjamentul de la Haga, pentru modele și desene industriale.

Aranjamentul de la Lisabona, pentru indicația locului de origine a produsului.

Convenția UPOV, pentru soiurile noi de plante.

Ce este drept de autor?

- ▶ rezultate ale creației intelectuale originale în domeniul literaturii, artei și științei, indiferent de mijloacele de creare, de modul concret și de forma de exprimare, de valoarea și importanța acestora;

Limita de protecție la drepturile de autor

- ▶ **TIMP** – toată viața autorului plus 70 de ani după deces;
 - 70 de ani de la publicare pentru opera anonimă;
 - 25 de ani pentru opera de artă aplicată (**model, desen industrial**)
- ▶ **SPAȚIU** – teritoriul statelor membre la Convențiile de la Berna și Roma.
- ▶ **OPERA ÎN SINE** – cu toate elementele care o caracterizează.

Brevetul de invenție

Brevetul reprezintă un “contract” între inventator și stat:

- inventatorul își ia obligația de **a dezvălui** societății invenția sa
- statul, în schimb, îi oferă inventatorului printr-un **titlu de protecție, conținând informația despre invenție**, un drept exclusiv de a-și exploata invenția în scopul ca inventatorul să-și recupereze cheltuielile legate de crearea invenției și să obțină, eventual, un venit. Dreptul acesta este limitat în timp (până la 20 de ani) și teritorial.

**DEZVĂLUIREA INFORMAȚIEI PRIVIND INVENȚIA –
UN PRINCIPIU FUNDAMENTAL AL LEGISLAȚIILOR DE
BREVET!!!**

Funcțiile de bază ale Brevetului de Invenție:

- ▶ **de protecție** – titlu de protecție ce conferă titularului un drept exclusiv de exploatare asupra obiectului invenției brevetate
- ▶ **de informare** – odată publicat, documentul de brevet este adus la cunoștință publicului (devine o parte a Stadiului anterior)

Ce este o marcă?

- ▶ *marcă* – orice semn (vizual, sonor, olfactiv, tactil) care servește la individualizarea și deosebirea produselor și/sau serviciilor unei persoane fizice sau juridice de cele ale altor persoane fizice sau juridice;
- ▶ *marcă colectivă* - marcă utilizată de către o asociație de fabricanți, producători, prestatori de servicii sau comercianți ori de către alte organizații similare pentru a desemna produsele și/sau serviciile lor;
- ▶ *marcă de certificare (de conformitate)* - marcă utilizată pentru a certifica anumite caracteristici ale unui produs și/sau serviciu;
- ▶ *marcă notorie* - marcă larg cunoscută în Republica Moldova la data depunerii unei cereri de înregistrare de marcă sau la data priorității revendicate în cerere, în cadrul segmentului de public vizat pentru produsele și/sau serviciile cărora li se aplică marca, fără a fi necesară înregistrarea sau utilizarea mărcii notorii în Republica Moldova pentru a fi opusă.

Importanța culorilor unei mărci

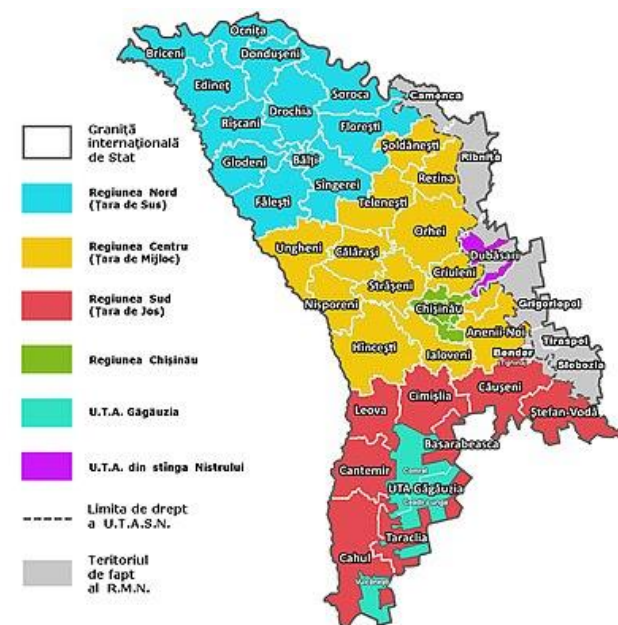

Limita de protecție la mărci

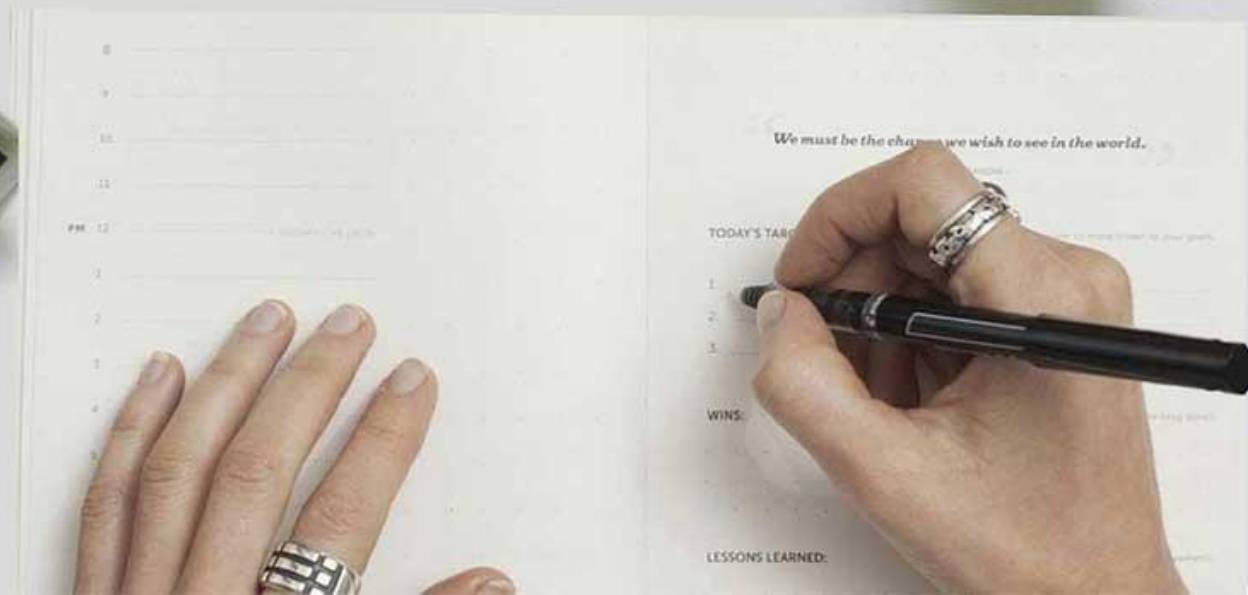
- ▶ **TIMP** - 10 ani, posibilitate de reînnoire ori de câte ori este necesar;

- ▶ **SPAȚIU** - teritoriul Republicii Moldova;
... Transnistria?

TAXE pentru înregistrarea unei mărci comerciale

TAXE pentru înregistrarea unei mărci comerciale în Republica Moldova

Mărci. Calculator taxe

Nr.	Acțiune	Calcul	Cursul valutar al BNM 07.03.2022 - 20.1165		
			Cuantumul taxei EURO	Achitarea a 50% (din cuantumul taxei, EURO)	Achitarea în lei MDL la cursul valutar BNM
32	Depunerea cererii de înregistrare a mărcii, inclusiv, examinarea formală, preliminară și publicarea cererii	40	40	20	402.33
34	Examinarea de fond a cererii de înregistrare: - a unei mărci individuale Numărul de clase: 2	$200+50*(2-1)$	250	125	2514.56
35	Înregistrarea și eliberarea certificatului de înregistrare - a unei mărci individuale pe un termen de 10 ani	250	250	125	2514.56
Total			540	270	5431.46
Spre plata: 5431.46 (270 €)					

ONORARIUL

MANDATARULUI AUTORIZAT

Servicii prestate, incluse în pachetul de bază

Exoertiza
șanselor de
înregistrare

Depunererea
cererii de
înregistrare

Reprezentarea
intereselor în
procedura de
înregistrare

Correspondența
cu privire la
decizii/avize de
refuz

Acțiuni suplimentare protecției mărcii

- Monitorizarea mărcilor înregistrate și cele care sunt în curs de înregistrare;
- Transferul de drepturi (cesiune sau licență);
- Asigurarea protecției drepturilor asupra mărcilor înregistrate (contrafacere);
- Introducerea valorii obiectului de proprietate intelectuală în capitalul social al companiei prin evaluarea acestora;
- Asigurarea înregistrării protecției la vamă împotriva importului de produse contrafăcute;
- Formularea opozițiilor la înregistrarea mărcilor care afectează direct activitatea, etc.

Ministerul Văilor
Republicii M

BUSINESS

FRANCHISE

Semne ce pot constitui mărci. Criterii de acordare a protecției

Pot constitui mărci orice semne:

- a) susceptibile de reprezentare grafică – cuvinte (inclusiv nume de persoane), litere, cifre, desene, culori, combinații de culori, elemente figurative, forme tridimensionale, în special forma produsului sau a ambalajului acestuia, holograme, semne de poziționare;
- b) sonore, olfactive, tactile,

precum și orice combinații de astfel de semne, cu condiția ca aceste semne să poată servi la deosebirea produselor și/sau serviciilor unei persoane fizice sau juridice de cele ale altor persoane fizice sau juridice.

Motive absolute de refuz

- ▶ a) semnele care nu îndeplinesc condițiile prevăzute la pagina anterioară;
- ▶ b) mărcilor care sînt lipsite de caracter distinctiv;
- ▶ c) mărcilor constituite exclusiv din semne ori din indicații ce pot servi în comerț pentru a desemna specia, calitatea, cantitatea, destinația, valoarea, originea geografică, timpul fabricării produsului sau prestării serviciului, alte caracteristici ale acestora;
- ▶ c¹) mărcilor constituite exclusiv din semne cu caracter elogios;
- ▶ d) mărcilor constituite exclusiv din semne ori din indicații devenite uzuale în limbajul curent sau în practicile comerciale loiale și constante;
- ▶ e) semnelor constituite exclusiv din forma impusă de însăși natura produselor sau din forma produsului necesară pentru obținerea unui rezultat tehnic, sau din forma care conferă valoare esențială produsului;

Motive absolute de refuz

- ▶ f) mărcilor care prejudiciază imaginea și/sau interesele statului ori sînt contrare ordinii publice sau bunelor moravuri, în special apelurile antiumane, cuvintele, reproducerile și semnele indecente, precum și celor de natură să lezeze demnitatea persoanelor, minorităților, etniilor, națiunilor, sentimentele lor religioase, naționale, profesionale etc.;
- ▶ g) mărcilor care pot induce în eroare consumatorul în ceea ce privește originea geografică, calitatea ori natura produsului și/sau a serviciului;
- ▶ h) mărcilor care conțin reproduceri sau imitații de steme, drapele și embleme de stat, denumiri depline sau abreviate de organizații internaționale și interguvernamentale, semne, sigilii oficiale de control, de garanție și de marcă, decorații și alte semne de distincție;

Motive absolute de refuz

- ▶ i) mărcilor care conțin denumirea oficială sau istorică a statului sau abrevierea ei ori denumiri ale unităților administrativ-teritoriale, reproduceri de insigne, de embleme sau de ecusoane, altele decât cele protejate conform art.6 ter din Convenția de la Paris, și care prezintă un interes public deosebit, cu excepția cazurilor cînd înregistrarea este autorizată de autoritățile competente;

Crama Mingir

Camera de Comerț și Industrie
a Republicii Moldova

Motive absolute de refuz

- ▶ j) mărcilor care conțin semne de înaltă valoare simbolică, în special simboluri religioase;

- ▶ k) mărcilor care conțin ori sînt constituite:

- dintr-o indicație geografică
- dintr-o desemnare identică ori similară cu o indicație geografică sau cu o denumire de origine protejată pe teritoriul Republicii Moldova

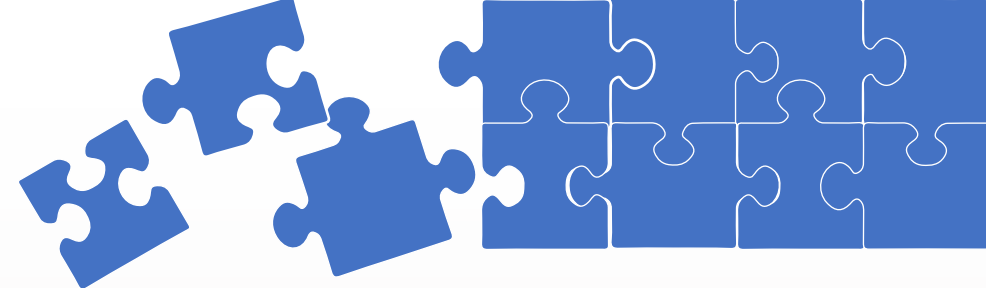
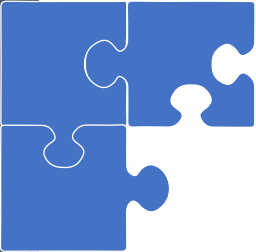

de tip Champagne, de tip CAHORS

- ▶ l) mărcilor în măsura în care utilizarea acestora contravine altor acte normative decît cele din domeniul proprietății intelectuale.

**Conținutul
cererii de
înregistrare
marcă**

Data de depozit

Prioritatea mărcii

Avantajele priorității

Prioritatea convențională

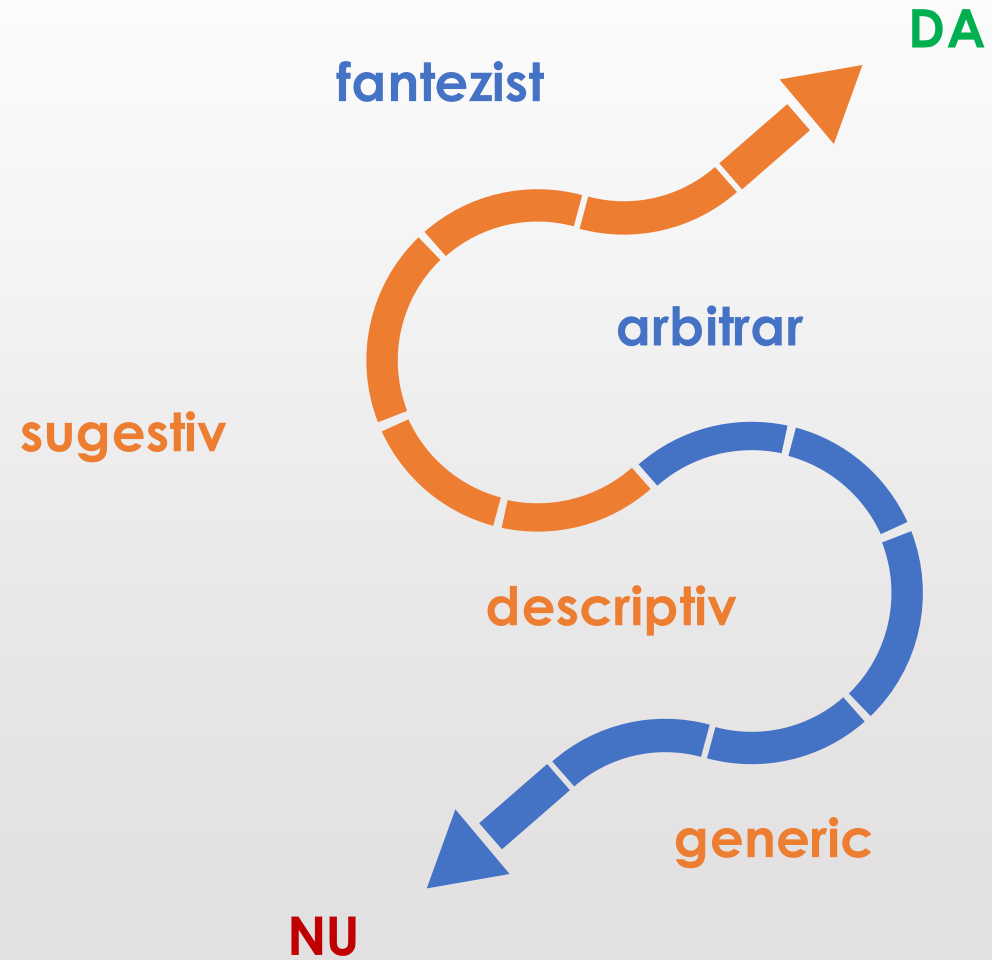
Prioritatea expozițională

Invocarea priorității

Dreptul de prioritate va fi recunoscut pentru orice depozit care are valoarea unui depozit național reglementar, conform legislației naționale a statului în care a fost constituit sau conform acordurilor bilaterale ori multilaterale.

Declarație de prioritate se solicită odată cu depunerea cererii de înregistrare a mărcii sau în termen de 2 luni de la data de depozit a cererii și să prezinte, în termen de cel mult 3 luni de la această dată, documentele care confirmă legitimitatea unei astfel de cerințe, cu condiția achitării taxei stabilite

Examinarea preliminară

Publicarea cererii

Observația

- ▶ 3 luni din data publicării cererii de înregistrare a mărcii să depună observații împotriva înregistrării mărcii
- ▶ orice persoană fizică sau juridică, precum și de orice grup sau asociație de producători, consumatori, prestatori de servicii, etc.
- ▶ observația poate fi fondată doar pe motivele absolute de refuz
- ▶ observația nu este supusă taxelor

Opoziția

- ▶ orice persoana terță
- ▶ 3 luni din data publicării datelor privind cererea
- ▶ opoziția poate fi fondată pe motivul că există una sau mai multe mărci anterioare limba de stat
- ▶ formular – tip, aprobat de AGEPI
- ▶ dovada de plată a taxelor

Examinarea de fond

- a) examinarea privind motivele absolute de refuz;
- b) examinarea privind motivele relative de refuz;
- c) examinarea observațiilor/opozițiilor terților, după caz.

Decizii:

- a) de accept a înregistrării mărcii;
- b) de respingere a înregistrării mărcii.

Baza de date națională

Mărci

AGGPI BAZE DE DATE

BD naționale ▾

BD internaționale ▾

Aplică on-line ▾

Ghid de utilizare

Contacte

Mărci

Mărci internaționale

[Decizii emise](#)

[Mărci în curs de expirare](#)

[Mărci în perioada de grație](#)

[Lista titularilor care au
marci în curs de expirare](#)

[Lista mandatarilor care
reprezintă titulari cu mărci
în curs de expirare](#)

[Mărci notorii](#)

[Lista mărcilor pentru care
a fost emisă o decizie a
Comisiei \(denumirea
statului în Marcă\).](#)

OL

Criteriu

Operație

Valoare

	Numărul mărcii	▼	Conține	▼	
Și	▼	Număr de depozit	▼	Conține	▼
Și	▼	Denumirea mărcii	▼	Conține	▼
Și	▼	Numele/denumirea solicitantului	▼	Conține	▼
Și	▼	Clasificarea de la Nisa	▼	Conține	▼

Căutare

Ștergere

Căutare avansată

Data actualizării: 09.03.2022

Ce sunt IG, DO și STG?

- ▶ Vorbind la modul cel mai general, o indicație geografică (IG) sau o denumire de origine (DO) este un semn aplicat produselor care au o origine geografică determinată și posedă careva calități sau o reputație datorate acestei origini. De regulă, o indicație geografică constă din denumirea locului de origine a produselor. Acesta poate fi o localitate (spre exemplu, **Purcari** – pentru vin), o regiune (**Champagne** – pentru vinuri spumante), sau chiar o țară (**Columbia** – pentru cafea).
- ▶ **Legea nr. 101 din 12.06.2014**

Ce este IG și DO

(IG)

denumirea (geografică a) unei regiuni sau localități, a unui loc determinat sau, în cazuri excepționale, a unei țări, care servește la desemnarea unui produs originar din această regiune, localitate, loc determinat sau țară și

care posedă:

- o calitate specifică,
- o reputație sau
- alte caracteristici

ce pot fi atribuite acestei origini geografice și a cărui

- producție și/sau
- prelucrare și/sau
- preparare

au loc în aria geografică delimitată.

(DO)

denumirea (geografică a) unei regiuni sau localități, a unui loc determinat sau, în cazuri excepționale, a unei țări, care servește la desemnarea unui produs originar din această regiune, localitate, loc determinat sau țară și **a cărui**

- **calitate sau**
- **caracteristici**

sunt în mod esențial sau exclusiv datorate mediului geografic, cuprinzând factorii naturali și umani, și a cărui

- producție,
- prelucrare și
- preparare

au loc în aria geografică delimitată.

Denumirea de firmă

- ▶ **Convenția de la Paris** - numele comercial va fi protejat în toate țările Uniunii, fără obligația de depunere sau de înregistrare, indiferent de faptul dacă el face sau nu parte dintr-o marca de fabrică sau de comerț (art.8).
- ▶ **Codul Civil** - persoana juridică a cărei denumire este înregistrată are dreptul să o utilizeze. Cel care folosește denumirea unei alte persoane juridice este obligat, la cererea ei, să înceteze utilizarea denumirii și să îi repare prejudiciu (art. 66).
- ▶ **Legea nr. 845** - firma poate fi utilizată și în calitate de marcă, cu condiția înregistrării acesteia conform Legii nr. 38-XVI din 29 februarie 2008 privind protecția mărcilor.

Persoana care utilizează o firmă străină înregistrată deja este datoră, la cererea posesorului de drept asupra firmei, să înceteze folosirea ei și să recupereze acestuia daunele cauzate.